

Bruxelles, 13. ožujka 2025.
(OR. en)

7050/25

SOC 125
EMPL 84
ECOFIN 281
EDUC 57

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	6460/25
Predmet:	Zaključci Vijeća o Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2025.

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2025., koje je Vijeće odobrilo na sastanku održanom 10. ožujka 2025.

Zaključci Vijeća

o Zajedničkom izvješću o zapošljavanju za 2025.

1. POZDRAVLJAJUĆI činjenicu da su rezultati na tržištu rada 2023. i dalje bili snažni, pri čemu je stopa zaposlenosti u EU-u dosegla novu rekordnu razinu od 75,3 % (povećanje za 0,7 postotnih bodova u odnosu na 2022.¹), dok je stopa nezaposlenosti u EU-u dosegla rekordno nisku razinu od 6,1 % (smanjenje za 0,1 postotni bod u odnosu na 2022.²); PRIMJEĆUJUĆI da je otprilike 90 % rasta zaposlenosti u 2023. posljedica povećanja radne snage, što uključuje daljnje smanjenje rodno uvjetovane razlike u zaposlenosti na 10,2 postotna boda (smanjenje za 0,5 postotnih bodova u odnosu na 2022.);
2. ISTIČUĆI da se, unatoč dobrim rezultatima tržišta rada EU-a, u Komisijinoj jesenskoj prognozi predviđa rast realnog BDP-a u EU-u od samo 0,9 % u 2024., dok se rast produktivnosti rada nastavio smanjivati i dosegao 0,7 % u 2023., u usporedbi s godišnjim prosjekom od 0,8 % u razdoblju između 2010. i 2019. te 1,4 % prije 2007.; PODSJEĆAJUĆI na to da se manjak radne snage i vještina znatno povećao u većini država članica tijekom proteklog desetljeća te da je to, unatoč umjerenom smanjenju 2024., i dalje ključno usko grlo za produktivnost i gospodarski rast; NAGLAŠAVAJUĆI da još uvijek ima mnogo prostora za poboljšanje u pogledu radnih uvjeta u određenim sektorima te rezultata nedovoljno zastupljenih skupina na tržištu rada, uključujući žene, starije radnike, mlade, osobe s invaliditetom, niskokvalificirane radnike i državljane trećih zemalja, kao i da unutar država članica i dalje postoje znatne regionalne razlike;

¹ 80,4 % za muškarce (povećanje za 0,5 postotnih bodova u odnosu na 2022.) i 70,2 % za žene (povećanje za 1 postotni bod u odnosu na 2022.).

² 5,8 % za muškarce (smanjenje za 0,1 postotni bod u odnosu na 2022.) i 6,4 % za žene (smanjenje za 0,1 postotni bod u odnosu na 2022.).

3. NAGLAŠAVAJUĆI da su nakon znatnog pada (– 3,7 % u 2022. i – 0,2 % u 2023.) prosječne realne plaće u EU-u 2024. i dalje bile ispod razina prije pandemije bolesti COVID-19 unatoč stalnom smanjenju inflacije te da je siromaštvo unatoč zaposlenju zabilježilo blago smanjenje (s 8,5 % u 2022. na 8,3 % u 2023.), ali i da je i dalje znatno više među osobama u nestandardnim oblicima rada; POZDRAVLJAJUĆI s druge strane činjenicu da je povećanje zakonske minimalne plaće u razdoblju od 2023. do 2024. u velikoj mjeri neutraliziralo gubitak kupovne moći osoba koje primaju minimalnu plaću u većini država članica; PODSJEĆAJUĆI na važnost snažnog socijalnog dijaloga i učinkovitog kolektivnog pregovaranja u promicanju kretanja plaća i poticanju dobrih radnih uvjeta; NAGLAŠAVAJUĆI da pravedne plaće mogu ojačati poticaje za rad i zaštititi kupovnu moć, posebno osoba s niskim dohotkom te istodobno štititi konkurentnost;
4. NAGLAŠAVAJUĆI da je 2023. više od polovine radnika na određeno vrijeme u EU-u nesvojevoljno sklopilo takve ugovore, uz znatne razlike među državama članicama i veću učestalost među ženama i mladima; PODSJEĆAJUĆI na to da razdoblja nesvojevoljnog rada na određeno vrijeme i rada na nepuno radno vrijeme, posebno u kombinaciji s niskim stopama prelaska na ugovore na neodređeno vrijeme, mogu dovesti do razlika u sigurnosti radnih mjesta i radnim uvjetima, što utječe i na pristup odgovarajućoj socijalnoj zaštiti;

5. PRIMJEĆUJUĆI sa zabrinutošću pad u stjecanju osnovnih vještina, posebno među učenicima i skupinama stanovništva koji su u nepovoljnom položaju (što je vidljivo iz nedavnih studija PISA-e i PIAAC-a)³, nedostatak znatnog napretka u sudjelovanju odraslih u obrazovanju⁴ i spor napredak u području osnovnih digitalnih vještina; PONOVRNO POTVRĐUJUĆI, u tom kontekstu, potrebu za poboljšanjem pristupa obrazovanju, mogućnostima prekvalifikacije i usavršavanja te cjeloživotnog učenja i njihove kvalitete kako bi se potaknula uzlazna socijalna konvergencija u državama članicama i povećao potencijal produktivnosti EU-a u kontekstu brzog tehnološkog napretka i starenja stanovništva;
6. PONOVRNO POTVRĐUJUĆI da, unatoč blagom smanjenju broja osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti 2023., i dalje postoje znatne razlike među državama članicama i regijama te među skupinama stanovništva, s još većim rizikom od siromaštva za djecu, starije osobe, osobe s invaliditetom i osobe rođene izvan EU-a; PRIMJEĆUJUĆI sa zabrinutošću da se udio djece izložene riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti postupno povećava od 2019.; NAGLAŠAVAJUĆI da, kako bi se osigurala kontinuirana učinkovitost sustava socijalne zaštite i uključenosti kao makroekonomskih stabilizatora i zaštite od socijalnih rizika, potrebno je ostvariti napredak u njihovoj modernizaciji kao odgovor na dvostruku tranziciju, dugoročne demografske trendove i promjene u svijetu rada;

³ OECD, [*Do Adults Have the Skills They Need to Thrive in a Changing World?: Survey of Adult Skills 2023*](#) (Posjeduju li odrasli vještine da budu uspješni u svijetu koji se mijenja? Istraživanje o vještinama odraslih 2023.), OECD Skills Studies, OECD Publishing, Pariz, 2024. Preuzeto nakon objave 10. prosinca 2024.

⁴ Eurostat [*special extraction of the adults' participation rate in learning during the past 12 months without guided on the job training \(GOJT\), from the Adult Education Survey*](#) (posebni izvadak iz Eurostatove ankete o obrazovanju odraslih koji se odnosi na stopu sudjelovanja odraslih u obrazovanju u posljednjih 12 mjeseci bez praktičnog osposobljavanja na radnom mjestu).

7. PONOVRNO POTVRĐUJUĆI da troškovi stanovanja i dalje predstavljaju financijsko opterećenje za gotovo polovinu kućanstava u EU-u te veliko financijsko opterećenje za gotovo trećinu kućanstava u EU-u, dok energetska siromaštvo, koje se mjeri udjelom osoba koje ne mogu primjereno zagrijati svoje domove raste od 2021.; PODSJEĆAJUĆI da u oba slučaja ti izazovi posebno teško pogađaju osobe koje su već izložene riziku od siromaštva;
8. NAGLAŠAVAJUĆI, s obzirom na prethodno navedeni socioekonomski kontekst, potrebu za poticanjem uzlazne gospodarske i socijalne konvergencije napredovanjem u ostvarenju glavnih ciljeva EU-a i nacionalnih ciljeva za 2030. u pogledu zapošljavanja, vještina i smanjenja siromaštva, uzimajući pritom u obzir sljedeće:
- Unija se brzo približava ostvarenju cilja stope zaposlenosti od 78 % u 2030. (75,3 % u 2023.), a pet država članica već su ostvarile svoje nacionalne ciljeve,
 - i dalje je potrebno uložiti znatne napore kako bi se postigao cilj da najmanje 60 % svih odraslih osoba svake godine do 2030. sudjeluje u osposobljavanju u EU-u (39,5 % u 2022.), posebno s obzirom na to da većina država članica i dalje zaostaje u ostvarivanju svojih nacionalnih ciljeva,
 - potrebno je znatno ubrzati napore kako bi se postigao cilj smanjenja siromaštva u EU-u, odnosno smanjenje broja osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti za najmanje 15 milijuna do 2030. (uključujući najmanje 5 milijuna djece). Trenutačni tempo smanjenja, uz smanjenje od otprilike 1,6 milijuna u EU-u od 2019. do 2023., nije dovoljan za postizanje cilja EU-a, a gotovo polovina država članica u tom je razdoblju zabilježila povećanje broja osoba izloženih tom riziku;

9. NAGLAŠAVAJUĆI ključnu ulogu koherentnih i dobro osmišljenih politika tržišta rada, politika u području vještina i socijalnih politika u poticanju gospodarskog rasta, konkurentnosti i produktivnosti, uz postizanje socijalnih ciljeva; PONOVRNO POTVRĐUJUĆI važnost jačanja oblikovanja politika utemeljenog na dokazima kako bi se bolje procijenio učinak politika zapošljavanja, politika u području vještina i socijalnih politika na gospodarski rast, kao i moguće posljedice politika na sudjelovanje na tržištu rada, siromaštvo ili socijalnu isključenost i nejednakosti;
10. ISTIČUĆI važnu ulogu fondova kohezijske politike, posebno Europskog socijalnog fonda plus, kao i Instrumenta za tehničku potporu i Mehanizma za oporavak i otpornost u podupiranju provedbe načela europskog stupa socijalnih prava u državama članicama; POZDRAVLJAJUĆI činjenicu da oko trećine ključnih etapa i ciljnih vrijednosti iz planova za oporavak i otpornost izravno podupire zapošljavanje, vještine i mjere socijalne politike;
11. UVAŽAVAJUĆI zaključke analize po pojedinim zemljama na temelju načela okvira za socijalnu konvergenciju, u skladu s ciljevima iz članka 3. stavka 3. točke (b) Uredbe (EU) 2024/1263, nakon čega će Komisija uskoro objaviti detaljniju drugu fazu analize za deset država članica za koje je u prvoj fazi utvrđeno da se suočavaju s potencijalnim rizicima za uzlaznu socijalnu konvergenciju;

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE:

12. POZIVA države članice da u bliskoj suradnji sa socijalnim partnerima ojačaju politike u području vještina i tržišta rada kojima se promiče cjeloživotno učenje, uključujući usavršavanje i prekvalifikaciju odraslih, kao i sudjelovanje na tržištu rada, posebno nedovoljno zastupljenih skupina; POZIVA države članice da ojačaju takve politike kako bi doprinijele konkurentnosti EU-a i uključivom tržištu rada i društvu, među ostalim rješavanjem pitanja nedostatka radne snage i vještina (među ostalim boljim informacijama o vještinama i predviđanjima potreba za vještinama), olakšavanjem prelaska na kvalitetna radna mjesta i promicanjem otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, u skladu s razvojem dinamike tržišta rada, uključujući onom koja proizlazi iz digitalne i zelene tranzicije te demografskih promjena;
13. POZIVA države članice da ubrzaju modernizaciju sustava socijalne zaštite i uključenosti te poboljšaju pristup odgovarajućoj i održivoj socijalnoj zaštiti te potpornim i osnovnim uslugama u cilju smanjenja rizika od siromaštva i socijalne isključenosti, posebno među djecom; POZIVA države članice da povećaju dostupnost cjenovno pristupačnog stanovanja ili pomoći za stanovanje te da pojačaju napore za iskorjenjivanje beskućništva;
14. POZIVA države članice da redovito provode *ex ante* i *ex post* procjene učinka reformi i ulaganja u području zapošljavanja, vještina i socijalne politike, uključujući njihove distribucijske učinke;

15. POZIVA države članice da uzmu u obzir zaključke Zajedničkog izvješća o zapošljavanju pri provedbi svojeg srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana i pripremi povezanog godišnjeg izvješća o napretku, u skladu s potrebom za izvješćivanjem o napretku u provedbi načela europskog stupa socijalnih prava u okviru europskog semestra; POZIVA Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu da prate aspekte zapošljavanja i socijalne aspekte srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova i godišnjih izvješća o napretku te da o tome izvijeste Vijeće;
16. POZIVA Komisiju da u godišnjem prijedlogu Zajedničkog izvješća o zapošljavanju sustavnije predstavlja statističke podatke razvrstane prema spolu kako bi se otkrile i postupno uklonile preostale rodne razlike;
17. POZIVA Komisiju da u predstojećem radu na okviru za socijalnu konvergenciju dodatno olakša utvrđivanje rizika i izazova za uzlaznu socijalnu konvergenciju te istodobno razmotri moguće prilagodbe, zajedno s Odborom za zapošljavanje i Odborom za socijalnu zaštitu, posebice preispitivanje metodologije prve faze analize i otklanjanje nedostataka u okviru trenutnog pregleda socijalnih pokazatelja, kao i smanjenje administrativnog opterećenja postupka, kako je navedeno u procjeni koju su proveli Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu 2024.; POZIVA Odbor za zapošljavanje i Odbor za socijalnu zaštitu da ispituju zaključke druge faze analize s ciljem obavješćivanja Vijeća o stanju socijalne konvergenije u Uniji.